Lieta Nr.A420268922, AA43-0180-24/14
ECLI:LV:ADAT:2024:0523.A420268922.19.S

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2024.gada 23.maijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Linda Vīnkalna, tiesneses Sandra Gintere un Laura Konošonoka
ar tulci /pers. A/,

piedaloties pieteicējai /pers. B/, atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes /vieta/ bāriņtiesas pārstāvei /pers. C/ un /pers. D/ kā trešo personu /pers. E/ un /pers. F/ pārstāvei, un trešo personu /pers. E/ un /pers. F/ sevišķajai aizbildnei /pers. G/,

tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. B/ tiktu atjaunotas /pers. H/, /pers. E/ un /pers. F/ pārtrauktās aizgādības tiesības, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2023.gada 15.februāra spriedumu daļā par /pers. E/ un /pers. F/ pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar /vieta/ bāriņtiesas (turpmāk – bāriņtiesa) 2020.gada 10.novembra lēmumu Nr.1-6/2034 pieteicējai /pers. B/ tika atkārtoti pārtrauktas bērnu, tostarp /pers. E/ (turpmāk – dēls) un /pers. F/ (turpmāk – meita), aizgādības tiesības, jo viņa nenodrošināja bērnu aprūpi un uzraudzību.
Pieteicēja bāriņtiesai lūdza atjaunot viņai pārtrauktās bērnu aizgādības tiesības.

[2] Ar bāriņtiesas 2022.gada 24.augusta lēmumu Nr.1.3./1429 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atteikts pieteicējai atjaunot bērnu pārtrauktās aizgādības tiesības un paredzēts celt prasību tiesā par bērnu aizgādības tiesību atņemšanu pieteicējai. Pārsūdzētais lēmums pamatots šādi.
[2.1] Dēla tēvam /pers. I/ ir atņemtas aizgādības tiesības (/vieta/ bāriņtiesas 2020.gada 10.novembra lēmuma lietā Nr.3-5/178-2019 3.1.6. un 3.1.9.punkts, *lietas 1.sējuma 34.–48.lapa*), bet meitas tēvs /pers. J/ ir miris (/vieta/ bāriņtiesas 2022.gada 26.aprīļa lēmuma lietā Nr.6.3./21-2022 3.8.punkts, *lietas 1.sējuma 27.–32.lapa*). Pieteicējas dēla un meitas aprūpi un uzraudzību atbilstoši Civillikuma 177.panta ceturtajā un piektajā daļā noteiktajam nodrošina /pers. K/ un /pers. L/ audžuģimene (*lietas 1.sējuma 27.–32.lapa*).
[2.2] Pieteicēja no 2022.gada 19.maija atrodas apcietinājumā, tādējādi viņai ir faktisks šķērslis realizēt bērnu aprūpi.
[2.3] Bērnu audžumāte /pers. K/ bāriņtiesas sēdē sniedza informāciju, ka pieteicēja par bērniem sāka interesēties pirms 5–6 nedēļām (proti, 5–6 nedēļas pirms bāriņtiesas sēdes, kas notika 2022.gada 24.augustā), kaut arī bērni audžuģimenē dzīvo no 2022.gada 26.aprīļa.
[2.4] Bērni lielu daļu no laika, kamēr atradās ārpusģimenes aprūpē, atradās pieteicējas mātes /pers. N/ aizbildnībā. Pieteicēja bāriņtiesā ar iesniegumu par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu viņai ir vērsusies 2022.gada 17.maijā pēc /pers. N/ nāves un bērnu nonākšanas audžuģimenē. Pieteicēja kopš aizgādības tiesību pārtraukšanas 2020.gada 10.novembrī nebija motivēta risināt savas problēmas un atjaunot pārtrauktās aizgādības tiesības. Pieteicējai bija neierobežotas iespējas tikties ar bērniem, tajā pašā laikā viņa nebija motivēta uzņemties rūpes par bērniem ikdienā.
[2.5] Pieteicējai ir bijusi ierosināta 21 krimināllieta, lielākā daļa par zādzībām, viena par noziegumu, kas saistīts ar narkotisko vielu glabāšanu un realizēšanu. Dēls sarunā ar bāriņtiesas darbinieku pastāstīja, ka ir informēts, ka māte izcieš sodu ieslodzījuma vietā, jo ir izdarījusi zādzības. Viņš stāstīja, ka māte esot zagusi alkoholu un ēdienu, ko pārdot, lai būtu naudas līdzekļi, par ko ģimenei nopirkt pārtiku. Tādējādi bāriņtiesas ieskatā pieteicēja ar savu rīcību, iespējams, ir radījusi nepareizu priekšstatu par veidu, kā vecāki nodrošina ģimenes materiālās vajadzības un kā tam tiek iegūti naudas līdzekļi. Pieteicēja ir 16 reizes administratīvi sodīta, kas liecina, ka viņai ir būtiskas problēmas pieņemt sabiedrībā pieņemtās normas un kārtību.
[2.6] Kopš 2013.gada dēlam ir astoņas reizes mainījušies aprūpētāji, bet meitai kopš 2020.gada 10.novembra tie ir mainījušies sešas reizes, kas liecina, ka bērniem faktiski nav bijusi stabila ģimeniska vide un iespēja veidot uz uzticību un emocionālo piesaisti balstītas attiecības ar pieaugušo. Minēto apstiprina audžumātes /pers. K/ sniegtā informācija, ka meitai nav izpratnes par mātes tēlu un nozīmi.
[2.7] Bērniem ilgstoši nav bijusi nodrošināta pastāvīga dzīvesvieta, kā tas ir noteikts Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantā. Minēto apliecina arī dēla stāstītais, ka ģimene bieži ir mainījusi dzīvesvietas, iemesli viņam nav zināmi. Pieteicēja iesniegumā par bērnu pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu norādīja, ka viņa plāno kopā ar bērniem dzīvot krīzes centrā, kas nav uzskatāma par pastāvīgu dzīvesvietu. Minētais pierāda, ka māte, arī atrodoties ārpus ieslodzījuma vietas, nespēj nodrošināt atbilstošus dzīves apstākļus.
[2.8] No dēla stāstītā noskaidrots, ka, dzīvojot kopā ar māti, ir bijušas situācijas, kad viņš mājās atradis „potes", kas viņaprāt piederējušas mātei. Dēls mātes ģimenē nav juties droši. Bāriņtiesai ir bažas, ka minētās „potes" pieteicēja varētu būt lietojusi, lai injicētu sev narkotiskās vai psihotropās vielas, nav utilizējusi izlietotās „potes", radot risku, ka bērni ar tām varētu gūt kādus savainojumus vai sev kaut ko nejauši injicēt. Bāriņtiesas ieskatā pieteicēja ir apdraudējusi bērnu veselību un dzīvību.
[2.9] No dēla teiktā izriet, ka viņu vienmēr ir audzinājusi vecāmāte /pers. N/. Bāriņtiesas ieskatā pieteicēja gadu gaitā ir nepietiekami pildījusi Civillikuma 181.panta pirmajā un otrajā daļā noteikto vecāka pienākumu uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar bērniem, un mātes rīcības dēļ bērniem tiek radīts nepareizs priekšstats par mātes lomu un savstarpējām attiecībām.
[2.10] Dēls sarunā ar bāriņtiesas darbinieku pauda viedokli, ka vēlas atgriezties mātes ģimenē, bet uzskata, ka viņam iespēja atgriezties pie mātes ir „viena no miljona". Bāriņtiesa uzskata, ka viņam, jau ilgāku laiku uzturoties stabilā un drošā vidē – audžuģimenē, kur pieaugušie nodrošina viņa vajadzības, ir sākusi veidoties izpratne par sabiedrībā pieņemtajām normām, par adekvātām attiecībām ģimenē, un viņš, iespējams, objektīvāk spēj izvērtēt arī situāciju ar māti. Meitas viedokli par iespēju viņai atgriezties mātes ģimenē bērna vecuma dēļ nav iespējams noskaidrot.

[2.11] Pieteicējai šobrīd pastāv faktisks šķērslis nodrošināt bērnu aprūpi, jo viņa atrodas apcietinājumā.

[2.12] Ņemot vērā, ka nav pamata atjaunot pieteicējai bērnu pārtrauktās aizgādības tiesības, saskaņā ar Civillikuma 203.panta ceturto daļu bāriņtiesai jālemj par prasības celšanu tiesā par bērnu aizgādības tiesību atņemšanu pieteicējai.

[3] Pieteikums tiesai par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu atjaunotas bērnu pārtrauktās aizgādības tiesības pieteicējai, pamatots šādi.

[3.1] Arī esot apcietinājumā, pieteicēja turpina komunicēt ar bērniem gan ar telefona, gan vēstuļu starpniecību.

[3.2] Cietumā viņai ir laba uzvedība, vēlas sakārtot savu dzīvi, atgūt bērnus. Viņa konsultējas ar sociālo darbinieku, strādā ar psihologu, narkologu un psihiatru, apmeklē dažādus mācību kursus, strādā par šuvēju SIA /Nosaukums A/.

[3.3] Pašreiz pieteicējai nav savas dzīvesvietas, kur varētu doties pēc ieslodzījuma, bet viņa ir iestājusies rindā uz sociālo dzīvokli.

[3.4] Pieteicēja netika informēta par pārsūdzētā lēmuma pieņemšanu, viņai netika piedāvāta iespēja piedalīties bāriņtiesas sēdē vai iespēja izteikt savu viedokli rakstveidā.

[3.5] Bāriņtiesai nav pierādījumu apgalvojumam, ka pieteicēja ir atkarīga no narkotiskajām vielām. Viņa neatrodas narkologa uzskaitē, kā arī nav šāda iemesla dēļ ne administratīvi, ne krimināli sodīta. No šīm vielām bija atkarīgs meitas tēvs, kurš šo vielu dēļ arī mira.

[3.6] Pieteicēja lūdza bāriņtiesu pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma vietas ievietot viņu kopā ar bērniem krīzes centrā, jo deklarētā dzīvesvieta /adrese A/ platības ziņā atzīta par nepiemērotu dzīvošanai ar bērniem. Pieteicējai ir gatavs palīdzēt viņas brālis.

[3.7] Pieteicēja apzinās savas pieļautās kļūdas un ir gatava laboties un pierādīt, ka ir laba māte. Norāda, ka bērniem vienmēr ir labāk kopā ar savu māti nevis svešiem cilvēkiem.

[3.8] Bāriņtiesa liek šķēršļus pieteicējai tikties ar bērniem.

[4] Ar Administratīvā rajona tiesa 2023.gada 15.februāra spriedumu pieteikums noraidīts, pamatojot šādi.

[4.1] Lai lemtu par pārtraukto bērna aizgādības tiesību atjaunošanu, ir jākonstatē, ka: 1) ir zuduši apstākļi, kas bijuši par pamatu bērna aizgādības tiesību pārtraukšanai; 2) nepastāv citi Civillikuma 203.panta pirmajā daļā (Bāriņtiesu likuma 22.panta pirmajā daļā) noteiktie apstākļi, kas var būt pamats aizgādības tiesību pārtraukšanai; 3) pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošana ir bērna interesēs.

[4.2] Dēla aizgādības tiesības pieteicējai pirmo reizi pārtrauktas 2013.gada 10.septembrī, jo viņa un dēla tēvs /pers. I/ atradās ieslodzījuma vietā un viņiem bija faktiski šķēršļi īstenot aizgādības tiesības (*lietas 1.sējuma 118.–119.lapa*).

[4.3] Pārtrauktās dēla aizgādības tiesības mātei tika atjaunotas ar bāriņtiesas 2017.gada 28.novembra lēmumu Nr.1-6/2715 (*lietas 1.sējuma 123.–124.lapa*).

[4.4] Ar bāriņtiesas 2019.gada 9.oktobra lēmumu Nr.1-6/2131 atlikta lietas izskatīšana daļā par bērnu aizgādības tiesību pārtraukšanu pieteicējai, viņai uzlikts pienākums apmeklēt atkarību profilakses speciālistu, narkologu un psihologu (*lietas 1.sējuma 50.–57.lapa*).

[4.5] Ar bāriņtiesas 2020.gada 10.novembra lēmumu Nr.1-6/2034 pieteicējai pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības, jo bāriņtiesa noskaidroja, ka viņai un meitas tēvam /pers. J/ trūkst izpratnes par bērnu vecumposmam atbilstošas aprūpes un uzraudzības nodrošināšanu, vecāki nerisināja ar dēla izglītības ieguvi saistītās problēmas, nenodrošināja bērnu veselības aprūpi un drošu vidi (*lietas 1.sējuma 34.–48.lapa*).

[4.6] Pieteicēja 2022.gada 17.maijā bāriņtiesai lūdza atjaunot viņai pārtrauktās bērnu aizgādības tiesības (*lietas 1.sējuma 25.–26.lapa*).

Ar pārsūdzēto lēmumu atteikts atjaunot bērnu pārtrauktās aizgādības tiesības pieteicējai un celt prasību tiesā par bērnu aizgādības tiesību atņemšanu pieteicējai.

[4.7] Uz lietas izskatīšanas brīdi bērni atrodas /pers. K/ un /pers. L/ audžuģimenē (*lietas 1.sējuma 27.–32.lapa*).

[4.8] Kā norādīts pārsūdzētajā lēmumā, pārtraukto aizgādības tiesību neatjaunošanas iemesls ir pieteicējas dzīvesveids, kas saistīts ar alkoholu, narkotikām un zādzībām, viņas raksturojums, nespēja ikdienā nodrošināt bērnu aizgādību un rūpēties par bērniem, pastāvīgas darba vietas un dzīvesvietas neesamība, kā arī fakts, ka pieteicēja kopš 2022.gada 19.maija atrodas apcietinājumā, tādējādi viņai ir faktisks šķērslis realizēt bērnu aprūpi.

Lietā nav strīda, ka pieteicēja gan pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī, gan sprieduma sastādīšanas brīdī atradās apcietinājumā. No tiesas sēdē noskaidrotā izriet, ka viņa apcietinājumā atradīsies līdz 2023.gada 2.jūnijam, bet, iespējams, tiks atbrīvota pirms termiņa, tomēr nav pierādījumu, kas pamatotu šo apgalvojumu (*tiesas sēdes protokols no 00:11:38*).

Līdz ar to tiesa konstatēja, ka gan pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī, gan lietas izskatīšanas laikā konstatējami faktiski šķēršļi, kas liedz pieteicējai iespēju aprūpēt bērnus.

[4.9] Senāts ir norādījis, ka Civillikuma 203.panta pirmā daļa ietver vairākus pamatus aizgādības tiesību pārtraukšanai. Civillikuma 203.panta pirmās daļas 1.punkts, kas noteic, ka aizgādības tiesības pārtrauc, ja vecākam ir faktiski šķēršļi, kas liedz aprūpēt bērnu, ir objektīvs apstāklis, kādēļ vecāks nespēj aprūpēt bērnu. Tas atšķirībā no citiem aizgādības tiesību pārtraukšanas pamatiem, piemēram, vecāka vardarbība vai nolaidība pret bērnu, nav tieši atkarīgs no vecāka gribas (*sk. Senāta 2009.gada 3.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-398/2009 7.punktu*), bet ir saistīts, kā minēts, ar objektīviem apstākļiem. Konkrētajā gadījumā – atrašanos apcietinājumā. Tas nozīmē, ka pieteicējai ir liegts īstenot bērnu pilnvērtīgu aprūpi atbilstoši Civillikuma 177.pantam, tostarp nodrošināt bērnu uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērnu kopšanu un viņu izglītošanu un audzināšanu.

Ievērojot iepriekš minēto no Civillikuma 203.panta pirmās daļas 1.punkta izrietošo šķērsli aizgādības tiesību atjaunošanai pieteicējai, citiem argumentiem nav nozīmes lietas izspriešanā. Respektīvi, ar šo vienu tiesisko pamatu – faktisks šķērslis aprūpēt bērnus – ir pietiekami aizgādības tiesību neatjaunošanai (*sk. Senāta 2021.gada 14.septembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-1240/2021 4.punktu*). Līdz ar to, pastāvot apstāklim, ka pieteicēja atrodas apcietinājumā un plānotā atbrīvošana no apcietinājuma pēc viņas vārdiem varētu būt 2023.gada 2.jūnijā, tas ir patstāvīgs pamats atteikumam atjaunot pārtrauktās aizgādības tiesības.

[4.10] Vienlaikus tiesa neatstāja bez ievērības pieteicējas tiesas sēdē paskaidroto, ka viņa sadarbojas ar cietuma psihologu, apmeklē ģimenes kursus, arī sadarbojas ar sociālo darbinieku. Arī pēc atbrīvošanās no cietuma pieteicēja pauda apņemšanos turpināt sadarboties ar sociālo dienestu, sakārtot dzīves vietas jautājumu ar brāļa palīdzību, atrast un strādāt algotu darbu, kā iespējamo variantu norādot /Nosaukums B/ veikalu, kur pieteicējai tika solīta darba vieta pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma. Pieteicēja jau šobrīd, strādājot apcietinājumā, iekrāj naudu (*tiesas sēdes protokols no 00:20:08*). Paskaidroja, kā redz bērnu aizgādību – dēls mācās 3.klasē, pēc tam atkarībā no dzīvesvietas atrašanās viņš turpinās mācības latviešu apmācības skolā. Meita apmeklē bērnudārzu, pēc tam arī atkarībā no dzīvesvietas atrašanās turpinās mācības latviešu plūsmas bērnudārzā (*tiesas sēdes protokols no 00:34:23*). Pieteicēja ir apņēmusies uzlabot savas latviešu valodas prasmes, lai varētu labāk saprasties ar bērniem.

Tiesa minēto vērtēja pozitīvi, taču vienlaikus norādīja, ka jautājums par aizgādības tiesību atjaunošanu izšķirams, vērtējot tos apstākļus, kas pastāv uz lietas izskatīšanas dienu, nevis balstoties uz nākotnes plāniem.

[4.11] Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai (219.pants) bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi,

uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam). Bērna uzraudzība nozīmē rūpes par bērna paša drošību un trešās personas apdraudējuma novēršanu.

Tas nozīmē, ka brīdī, kad tiek atjaunotas aizgādības tiesības, visiem šiem apstākļiem (ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšana, bērna kopšana un viņa izglītošanu un audzināšana), ir jābūt sakārtotiem (vismaz daļēji), lai nodrošinātu bērnu vislabākās intereses. Tādējādi tiesa uzskatīja, ka uz spriedumu taisīšanas brīdi aizgādības tiesību atjaunošana būtu pāragra un neatbilstu bērnu vislabākajām interesēm.

Tiesa norādīja, ka pieteicējai pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas un attiecīgi dzīvesvietas jautājuma sakārtošanas, algota darba uzsākšanas ir tiesības atkārtoti vērsties bāriņtiesā ar lūgumu atjaunot aizgādības tiesības, pierādot, ka viņa spēj pienācīgā kārtā īstenot rūpes pār bērniem.

[5] Apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2023.gada 15.februāra spriedumu daļā attiecībā uz dēlu un meitu pieteicēja pamatoja šādi.

[5.1] Tiesa nepamatoti noraidīja pieteicējas juridiskās palīdzības sniedzējas lūgumu atlikt lietas izskatīšanu. Viņa 2023.gada 20.janvārī nosūtīja /vieta/ lūgumu sniegt sociālā darbinieka un psihologa, kuri darbojas ar pieteicēju, raksturojumu un/vai atzinumu. Ir svarīgi zināt, kādas reālas darbības pieteicēja veic, atrodoties apcietinājumā, lai atjaunotu pārtrauktās aizgādības tiesības. Atbilde tika saņemta tikai 2023.gada 14.februārī, līdz ar to nevarēja tikt iesniegta pirmās instances tiesai.

Lūguma atlikt lietas izskatīšanu noraidīšanas dēļ pieteicēja nevarēja iesniegt prokuratūrā iesniegtu iesniegumu par pieteicējas iespējamu atbrīvošanu pirms soda izciešanas termiņa beigām.

Fakts, ka viņai piespriestā brīvības atņemšanas soda izciešana beidzas 2023.gada 15.jūnijā vai pat ātrāk, ir būtisks, un to vajadzēja vērtēt, izskatot lietu.

[5.2] Tā kā pārsūdzētajā lēmumā paredzēts celt prasību tiesā par dēla un meitas aizgādības tiesību atņemšanu pieteicējai un šāda prasība ir celta, prasības apmierināšanas gadījumā bāriņtiesa vairs nebūs kompetenta atjaunot atņemtās aizgādības tiesības un saskaņā ar Civillikuma 199.pantu to varēs izdarīt tikai tiesa.

[6] Bāriņtiesa paskaidrojumos par apelācijas sūdzību norādīja, ka tā nav pamatota.

[6.1] Ņemot vērā, ka pieteicējai sprieduma pieņemšanas brīdī bija faktisks šķērslis īstenot aizgādības tiesības, citiem argumentiem nebija nozīmes lietas izskatīšanā. Faktiskais šķērslis pats par sevi objektīvi ir pietiekams pamats aizgādības tiesību neatjaunošanai.

[6.2] Pieteicējai pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma vietas ir jāatrisina vairāki jautājumi, lai viņa pati varētu nodrošināt bērnu aprūpi un uzraudzību, piemēram, dzīvesvieta un algots darbs, jāmaina dzīvesveids, jāatjauno saikne ar bērniem.

[6.3] 2023.gada 20.aprīlī bāriņtiesā saņemts pieteicējas iesniegums ar lūgumu atjaunot pārtrauktās aizgādības tiesības, jo viņa 2023.gada 4.aprīlī ir atbrīvota no ieslodzījuma vietas, īrē dzīvokli un ir pašnodarbināta persona. Bāriņtiesa lems par bērnu pārtraukto aizgādības tiesību iespējamo atjaunošanu pieteicējai.

Tomēr bērnu pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošana pieteicējai šobrīd būtu pārsteidzīga, neatbilstu bērnu interesēm un varētu tikt apdraudētas bērnu tiesības un intereses uz atbilstošu aprūpi, drošību un uzraudzību, jo pieteicēja ir salīdzinoši nesen atbrīvota no ieslodzījuma vietas un ir nepieciešams iegūt pierādījumus, ka viņai varētu atjaunot bērnu pārtrauktās aizgādības tiesības un pieteicēja spētu ilgterminā īstenot bērnu aizgādību, sevišķi ņemot vērā faktu, ka viņa to nav spējusi izdarīt kopš 2013.gada.

[6.4] Šobrīd nav pieņemts tiesas nolēmums par bērnu aizgādības tiesību atņemšanu pieteicējai, bet pat to atņemšanas gadījumā pieteicējai, novēršot bērnu aizgādības tiesību atņemšanas iemeslus un iesniedzot attiecīgus pierādījumus, būs tiesības vērsties tiesā un lūgt atjaunot tās.

[6.5] Arī šobrīd nav pamata pieņemt pieteicējai labvēlīgu spriedumu, jo tas neatbilstu bērnu interesēm.

[7] Papildu paskaidrojumos pieteicēja norādīja, ka šobrīd apstākļi ir mainījušies – viņa 2023.gada 5.aprīlī ir atbrīvojusies no ieslodzījuma vietas, spēj nodrošināt bērnus ar mājokli un uzturu, sadarbojas ar pašvaldības sociālo dienestu, ir reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja.

[8] Sevišķā aizbildne (sertificēts psihologs juridiskajā, veselības un klīniskajā, kā arī izglītības un skolu jomā) paskaidrojumā norādīja, ka bērniem līdz ievietošanai audžuģimenē ir vairākkārt mainījušās dzīvesvietas (krīzes centrs, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs, aizbildne, cita audžuģimene), kas nav labākajās bērnu interesēs. Pieteicējas sodāmības liek apšaubīt viņas spēju aizsargāt bērnus no negatīvās sociālās vides ietekmes. Pēc mātes apmeklējuma 2023.gada pavasarī un vasarā krasi pasliktinājās bērnu psihoemocionālais stāvoklis – dēlam parādījās dusmu un agresijas lēkmes, meitai – enurēze un ēšanas traucējumi, kas nebija novēroti pirms minētās tikšanās. Pieteicēja pārkāpj noteikto telefoniskās saziņas laiku ar bērniem, rezultātā bērni atsakās sarunāties ar viņu. Pieteicējai aizgādības tiesības šobrīd nav pamata atjaunot, jo viņa nav pierādījusi, ka spēj uzņemties atbildību un pildīt vecāka pienākumus.

[9] 2023.gada 15.augustā bāriņtiesa pieņēma lēmumu Nr.1.3./1495 un 2024.gada 2.janvārī lēmumu Nr.1.3./6, ar kuriem atkārtoti atteica atjaunot pieteicējai dēla un meitas pārtrauktās aizgādības tiesības.

Bāriņtiesa konstatēja, ka nav zuduši aizgādības tiesību pārtraukšanas iemesli, jo pastāv faktiski šķēršļi, kas pieteicējai liedz aprūpēt bērnus. Pieteicēja pilda pienākumu uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar bērniem, tomēr viņa joprojām nav izpildījusi pienākumu iesaistīties bērnu veselības aprūpē un izglītošanā un nav nodrošinājusi bērniem atbilstošus dzīves apstākļus savā dzīvesvietā. Pieteicēja nav centusies iegūt informāciju par bērnu vajadzībām no izglītības iestādes. Lai arī viņa regulāri bērniem pērk dāvanas, tomēr vienlaikus nav naudas līdzekļus ieplānojusi plašākas, bērniem piemērotas dzīvesvietas īrēšanai.

Pēc atgriešanās pieteicējas aizgādībā pret viņas vecāko dēlu /pers. H/ ir ierosinātas četras krimināllietas, viņš šobrīd izcieš brīvības atņemšanas sodu audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem. Bāriņtiesas ieskatā viņa antisociālās uzvedības pamats ir pieteicējas negatīvais uzvedības modelis, viņas ilgstošas motivācijas trūkums rūpēties par bērnu, nodrošināt viņa uzraudzību un nespēja cīnīties ar situācijas sekām. Tā kā dēls /pers. E/ drīzumā sasniegs pusaudža vecumu, pastāv augsts risks, ka arī viņam, nonākot mātes aizgādībā, var parādīties antisociāla uzvedība un tieksme izdarīt likumpārkāpumus.

Bāriņtiesa konstatēja, ka pieteicēja neapmeklē atkarību profilakses speciālista konsultācijas, bet pierādīt, ka problēma vairs neeksistē, bija jābūt pieteicējas prioritātei.

Dēls jau ilgstoši pauž viedokli, ka nevēlas atgriezties mātes ģimenē. Meita arī pauž identisku viedokli, un, lai arī vecuma dēļ viņas viedoklis var nebūt objektīvs, tomēr tas apliecina, ka viņa neizjūt emocionālu piesaisti mātei.

Bāriņtiesa secināja, ka pieteicēja neprot veidot emocionāli tuvas attiecības ar bērniem, vienlaikus viņa nav apmeklējusi attiecīgas mācības. Tā kā bērni šobrīd dzīvo ģimeniskā vidē audžuģimenē, kur tiek nodrošinātas viņu fiziskās un emocionālās vajadzības, viņi baidās iegūto drošības un stabilitātes izjūtu zaudēt.

Pieteicējas situācija nav uzlabojusies, bet pasliktinājusies – viņa neveic nepieciešamās darbības, neapmeklē speciālistus, nav skaidras informācijas par dzīvesvietu, attiecības ar bērniem atsvešinās. Līdz ar to pieteicējai nav atjaunojamas dēla un meitas patrauktās aizgādības tiesības.

[10] Tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu uzturēja, norādot, ka viņa spējot rūpēties par dēlu un meitu un vēlas atgūt atņemtās aizgādības tiesības. Viņai esot atbilstoša dzīvesvieta, algots darbs un pietiekami ienākumi bērnu uzturēšanai, elastīgs darbalaiks, atkarību problēmu neesot.

Bāriņtiesas pārstāve paskaidroja, ka šķēršļi aizgādības tiesību atņemšanai nav zuduši, pieteicēja nespēj un nemāk rūpēties par bērniem, viņa nav pierādījusi, ka ir atrisinājusi atkarību problēmas. Pieteicēja bāriņtiesas pārstāvjiem atteica parādīt savas dzīvesvietas apstākļus.

Sevišķā aizbildne paskaidroja, ka pieteicēja nespēj rūpēties par dēlu un meitu, viņai nav izpratnes par bērnu vecumposmu un vajadzībām, bērni nevēlas dzīvot pieteicējas ģimenē.

Motīvu daļa

[11] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar lietas dalībnieku argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[12] Valsts institūcijām ģimenes attiecību saraušana jāveic tikai ļoti ārkārtējos apstākļos.

Visos lēmumos, kas attiecas uz bērniem, viņu interesēm ir vissvarīgākā nozīme (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2021.gada 9.decembra sprieduma lietā „R.M. pret Latviju", iesniegums Nr.53487/13, 99.punkts*). Aizgādības tiesību pārtraukšana ir būtisks vecāka tiesību ierobežojums.

Tas ir galējais līdzeklis, ja nav iespējams novērst bērna vislabākajām interesēm nelabvēlīgos apstākļus, viņam paliekot vecāka aizgādībā (*Senāta 2012.gada 12.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-870/2012 9.punkts*). Tādā veidā tiek ievērots samērīguma princips (*Senāta 2020.gada 14.oktobra lēmuma lietā Nr.SKA-1428/2020 5.punkts*).

Aizgādības tiesību pārtraukšanas mērķis atbilstoši Civillikuma 203.pantam nav vecāka sodīšana. Aizgādības tiesību pārtraukšana ir vērsta uz bērna tiesību un tiesisko interešu aizsardzību (*Senāta 2021.gada 21.decembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-1415/2021 5.punkts*).

[13] No lietas materiāliem apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējai atkārtoti tika atņemtas bērnu aizgādības tiesības ar bāriņtiesas 2020.gada 10.novembra lēmumu (*lietas 1.sējuma 34.–48.lapa*). Iestāde konstatēja, ka pieteicējas ģimenē ir ilgstoši riski, kas saistīti ar bērnu vecumposmam atbilstošas aprūpes, uzraudzības un drošas vides nodrošināšanu, bērnu pamešanu novārtā, pieteicējas nepietiekamām iemaņām bērnu audzināšanā un aprūpē, atkarību izraisošu vielu lietošanu, problēmu risināšanu un spēju tās risināt. Meitai nav veikta nepieciešamā vakcinācija, viņa ir pakļauta riskam, kas saistīts ar veselības stāvokļa pasliktināšanos. Dēlam samazinājušas darba spējas mācību procesā, apgūtās mācību prasmes zudušas. Pieteicēja neiesaistās dēla mācību procesa nodrošināšanā.

[14] Pieteikumā, kurā persona lūdz administratīvā akta izdošanu, tiesa vērtē, vai lietas izskatīšanas laikā tiesā pastāv apstākļi tiesību normas piemērošanai.

Atbilstoši Civillikuma 203.panta ceturtajai daļai pārtrauktās aizgādības tiesības vecākam atjauno, ja bāriņtiesa atzīst, ka nepastāv šā panta pirmajā vai trešajā daļā minētie apstākļi. Tāds pats regulējums ietverts arī Bāriņtiesu likuma 22.panta trešajā daļā, kuram atbilstoši bāriņtiesa var atjaunot vecākam pārtrauktās aizgādības tiesības, ja apstākļi ir mainījušies.

Ja vecāks, kuram par bērna tiesību pārkāpumiem pārtrauc aizgādības tiesības, savu rīcību nemaina, tad aizgādības tiesības vecākam nav pamata atjaunot. Tomēr, ja vecāks savu rīcību maina vai bērnus apdraudošie apstākļi faktiski vairs nepastāv, tad aizgādības tiesības vecākam nav pamata turpināt ierobežot.

Tā kā personu savstarpējās attiecības var būt mainīgas, tad arī tiesiskais regulējums aizgādības tiesību pārtraukšanā un atjaunošanā ir veidots tā, lai šādas (pozitīvas vai negatīvas izmaiņas) tiktu ņemtas vērā (*Senāta 2023.gada 22.marta rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-471/2023 5.punkts*).

[15] Tātad ir jāvērtē lietas izskatīšanas laikā pastāvošie apstākļi. Esošie apstākļi nenoliedzami ir vērtējami pagātnē notikušu notikumu kontekstā, tomēr pagātnes notikumi nevar prevalēt pār aktuālo situāciju. Iestādei un tiesai ir jāņem vērā situācijas izmaiņas, ja tādas ir notikušas. Citiem vārdiem, tiesa, izskatot lietu, pagātnes notikumus nevar ignorēt, jo, tikai redzot arī pagātnes notikumus, to attīstību, tiesa var redzēt izskatāmās lietas kopainu. Tomēr pagātnes notikumi tikai vieni paši par sevi nevar būt pamats, lai laikā, kad situācija ir uzlabojusies, vecākam šobrīd pārtrauktu aizgādības tiesības (*Senāta 2023.gada 19.jūnija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-676/2023 6.punkts*).

[16] Apgabaltiesa konstatē, ka bāriņtiesa ir ieguvusi informāciju par aktuālo situāciju pieteicējas ģimenē, izvērtējusi to kopsakarā ar apstākļiem, kuru dēļ viņai tika pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības, ņēmusi vērā bērnu viedokli un viņu psihoemocionālo stāvokli attiecībās ar pieteicēju, pieteicējas attieksmi pret problēmu risināšanu un viņas spējas tās atrisināt un aprūpēt bērnus.

Lai arī ir konstatējams, ka pieteicējas darbības vispārīgi ir vērstas uz saskarsmes veidošanu ar bērniem, dzīves apstākļu uzlabošanu (ienākumi no algota darba, psiholoģiskās izpētes pakalpojumu izmantošana, sadarbība ar /vieta/ Sociālo dienestu), tomēr pamatots ir bāriņtiesas un sevišķās aizbildnes viedoklis, ka pieteicēja tomēr nav veikusi pietiekamus pasākumus un nostiprinājusi saikni ar bērniem, lai viņai šobrīd atjaunotu pārtrauktās bērnu aizgādības tiesības.

Lai arī ieslodzījuma vietā un pēc atbrīvošanās no tās pieteicēja sākotnēji izrādīja augstu motivāciju atgriezt bērnus ģimenē un bija aktīva savu problēmu risināšanā (Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2023.gada 18.maija informācija, *lietas 2.sējuma 186.lapa*, /vieta/ Sociālā dienesta 2023.gada 29.jūnija informācija, *lietas 2.sējuma 184.lapa*), tomēr vēlāk iegūti pierādījumi lietā tostarp apstiprina, ka pieteicēja sociālos pakalpojumus izmanto selektīvi, piemēram, viņa nav izmantojusi nevienu piešķirto pakalpojumu izglītojošā grupā vecākiem par bērnu emocionālo audzināšanu; sadarbojoties ar sociālajiem darbiniekiem, tomēr nav apliecinājusi, ka ir motivēta risināt ģimenē pastāvošās sociālās problēmas, viņas attieksme pret sociālās situācijas uzlabošanu ģimenē ir pasīva, pārtraukusi apmeklēt atkarības profilakses speciālista un narkologa konsultācijas (/vieta/ Sociālā dienesta 2023.gada 29.septembra un 22.decembra informācija, *lietas 3.sējuma 10., 105.lapa*).

[17] Atbilstoši ANO Bērnu tiesu konvencijas 12.pantam dalībvalstis nodrošina bērnam, kas spējīgs formulēt savus uzskatus, tiesības brīvi paust šos uzskatus visos jautājumos, kas skar bērnu, pie tam bērna uzskatiem tiek veltīta pienācīga uzmanība atbilstoši bērna vecumam un brieduma pakāpei. Ievērojot minēto regulējumu, Senāts ir atzinis, ka lietā ir ņemams vērā bērna viedoklis atbilstoši bērna vecumam un briedumam (*Senāta 2008.gada 23.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-457/2008 12.punkts*). Vienlaikus jebkura bērna viedoklis nenoliedzami ir jāvērtē no katra bērna attīstības īpatnību viedokļa, kā arī jāvērtē, vai bērna viedoklis nav ietekmēts un vairs objektīvi nepauž paša bērna uzskatus, bet ir citu personu iespaidots (*Senāta*

2020.gada 5.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-1471/2020 10.punkts).

Bāriņtiesa lietā ir noskaidrojusi dēla viedokli (uzklausīšanas brīdī 11 gadi, šobrīd 12 gadi): viņš vēlas ciemoties mātes ģimenē, bet nevēlas tur palikt, jo viņam ir atmiņas par to, ka tur pirms miega nesamīļojas, kā tas ir audžuģimenē, tāpēc ir bijuši slikti sapņi; baidās no pedikulozes; nespēj mātei uzticēties un teikt visu, ko domā; nevēlas atgriezties pie mātes. Savukārt meita pauda viedokli, ka vēlas tikties ar māti, jo viņa visu ko nopērk (bērni uzklausīti 2023.gada 5.oktobrī).

Apgabaltiesa nekonstatē apstākļus, kas norādītu, ka bērnu viedoklis būtu ietekmēts vai ka tas novērtēts, neņemot vērā viņu vecumu un spēju paust viedokli (tostarp ņemts vērā, ka meitas viedoklis viņas vecuma dēļ var nebūt objektīvs, bet vienlaikus tas apstiprina emocionālās saites neesamību ar māti). Bērnu viedoklis saskan ar iepriekš konstatētajiem faktiem par viņu pieredzi pieteicējas ģimenē, un pieteicēja šos faktus pēc būtības nenoliedz.

Bāriņtiesa ir uzklausījusi audžumātes viedokli, ka bērni pēc pieredzes mātes ģimenē baidās dabūt utis vai kašķi, bērniem nav un nav bijusi emocionāla piesaiste mātei, tāda bijusi vecaimātei, kura mirusi (viedoklis uzklausīts 2023.gada 6.oktobrī).

Arī minētās ziņas iegūtas, uzklausot bērnus, un apgabaltiesa tām piešķir ticamību.

Šos faktus apgabaltiesas sēdē apstiprināja arī bērnu sevišķā aizbildne, kas veikusi pārrunas ar bērniem un viņu izpēti, tostarp par aktuālo situāciju.

[18] Apgabaltiesas sēdē pieteicēja pauda viedokli, ka viņa ir mainījusies, iepriekš problēmas bijušas viņas vīram (meitas tēvam), kurš miris. Viņai nav atkarību problēmu, vēlas dzīvot kopā ar bērniem ģimenē.

Apgabaltiesa no lietas materiāliem konstatē, ka narkologa 2023.gada 3.augusta konsultācijā (*lietas 3.sējuma 19.lapa*) pieteicējai nav konstatēti veselības traucējumi, kas saistīti ar abstinenci vai sistemātisku alkohola lietošanu. Tomēr, kā lietā konstatēts, pieteicēja neapmeklēja noteikto kārtējo pārbaudi 2023.gada 21.septembrī. Tiesas sēdē viņa apstiprināja, ka narkologa konsultācijas vairs nepameklē, jo viņai nav atkarību problēmu.

Apgabaltiesa secina, ka pieteicējas apsvērumi par narkologa konsultācijām nav pareizi un nav vērsti uz problēmu risinājumu ģimenē. Kā redzams no narkologa 2023.gada 18.maija konsultācijas (*lietas 2.sējuma 185.lapa*), pieteicēja nelieto narkotikas kopš 2022.gada aprīļa (pretēji viņas paskaidrotajam apgabaltiesas sēdē, ka viņai nekad nav bijušas problēmas ar narkotiku lietošanu, bet tādas bijušas tikai meitas tēvam); uz rokām ir vecas intravenozo injekciju pēdas.

Tādējādi secināms, ka pieteicēja līdz 2022.gada aprīlim ir bijusi narkotiku lietotāja, un atbilstoši narkologa 2023.gada 3.augusta konsultācijā atzītajam viņai bija jāturpina apmeklēt narkologs. Pieteicējas nevēlēšanās turpināt narkologa apmeklējumus konkrētajā situācijā tostarp ir būtisks šķērslis labvēlīga administratīvā akta izdošana par bērnu aizgādības tiesību atjaunošanu.

[19] Apgabaltiesa atzīst par pamatotu bāriņtiesas viedokli, ka pieteicēja nav pierādījusi, ka ir nodrošinājusi dzīvesvietu, kas ir piemērota mazāko bērnu audzināšanai. 2023.gada 31.jūlija apsekošanā tika konstatēts, ka pieteicēja īrē labiekārtotu vienistabas dzīvokli ar lodžiju, dzīvoklī ir viens divguļams dīvāns un viena mazāka gulta (*lietas 3.sējuma 21.lapa*).

Apgabaltiesa piekrīt bāriņtiesas viedoklim, ka vienistabas dzīvoklis ar divām gultām tomēr nav piemērots pieteicējas ģimenei ar trim bērniem, trūka gultas meitai un mazākajam dēlam.

Turklāt, kā apgabaltiesa pārliecinājās tiesvedības laikā, pieteicēja īsā laikposmā ir vairākas reizes mainījusi dzīvesvietu un nav bijusi sasniedzama attiecībās ar tiesu deklarētājā un norādītajās dzīvesvietas adresēs (*sk., piem., lietas 2.sējuma 159., 162., 165., 172.lapu, 3.sējuma 65.lapu*).

Pieteicēja apgabaltiesai iesniedza 2023.gada 23.jūlija dzīvojamo telpu īres līgumu par vienistabas dzīvokli /adrese B/ (*lietas 3.sējuma 207.–208.lapa*), bet vēlāk iesniedza 2024.gada 2.aprīļa dzīvojamās telpas īres līgumu par 100 kvadrātmetru trīs istabu dzīvokļa (tiesas sēdē paskaidroja, ka tā ir dzīvojamā māja) /adrese C/ bez pienākuma maksāt īres maksu (*lietas 3.sējuma 204.–206.lapa*).

Apgabaltiesas 2024.gada 22.aprīļa tiesas sēdē pieteicēja uzskaitīja vairākas adreses, kurās īslaicīgi dzīvoja pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas, norādīja, ka pēdējā no tām dzīvo aptuveni mēnesi. Kā tika noskaidrots apgabaltiesas sēdē, bāriņtiesas darbinieki vēlējās 2024.gada 3.aprīlī apsekot pieteicējas dzīvesvietu, bet viņa atteica to izrādīt. Kopsakarā ar apstākli, ka pusgada laikā pieteicēja ir nomainījusi vismaz četras dzīvesvietas, kā arī nav nodrošinājusi iestādes iespēju iepazīties ar pēdējās dzīvesvietas apstākļiem, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja nav pierādījusi, ka ir nodrošinājusi dzīvesvietu, kas ir atbilstoša dzīvošanai kopā ar bērniem.

[20] Apgabaltiesa norāda, ka pieteicēja arī nav atspēkojusi apgabaltiesas 2024.gada 22.aprīļa tiesas sēdē sevišķās aizbildnes izklāstītos faktus, ka pieteicēja neinteresējas un nezina bērnu draugus, viņu intereses (dēls pēdējo divu gadu laikā, kopš dzīvo audžuģimenē, spēlē klavieres, nodarbojas ar robotiku, meita apmeklē deju nodarbības u.c.); nepārzina bērnu vecumposmu (piemēram, dēls ir 12 gadus vecs un ar pieteicējas dāvinātajām rotaļu mašīnām vairs nespēlējas).

Līdz ar to, ja pieteicēja nepārzina bērnu intereses un viņu attīstību, apgabaltiesa secina, ka šobrīd viņa nav gatava un nav izrādījusi motivāciju nodrošināt ģimenē apstākļus bērnu attīstībai atbilstoši viņu spējām un interesēm.

[21] Šādos apstākļos apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja šobrīd nav novērsusi būtiskus šķēršļus, kas bija pamatā pārtraukt bērnu aizgādības tiesības. Pieteicēja nav pierādījusi, ka šobrīd spēj nodrošināt bērnu vecumposmam, viņu interesēm atbilstošu dzīvesveidu, bērnu emocionālu labklājību pieteicējas ģimenē, kā arī piemērotu dzīvesvietu. Aktīvi nesadarbojoties ar piedāvātajiem sociālajiem pakalpojumu sniedzējiem, pieteicēja šobrīd nav pierādījusi, ka viņai ir bērnu audzināšanas un aprūpes prasmes, kā arī to, ka viņa ir atrisinājusi atkarību problēmas ilgākā laikposmā. Minēto faktu pastāvēšana nav bērnu interesēs.

Apgabaltiesai nav pamata izdarīt secinājumu, ka šobrīd ir zuduši apstākļi, kas bija aizgādības tiesību pārtraukšanas pamatā. Jebkuri apsvērumi par to, vai ir zuduši iemesli, kas bija pamatā aizgādības tiesību pārtraukšanai, jāvērtē caur bērna tiesību un tiesisko interešu ievērošanas prizmu, ko bāriņtiesa lietā ir ievērojusi, tostarp pārbaudot aktuālo situāciju.

Līdz ar to šobrīd bērnu paraukto aprūpes tiesību atjaunošanai nav pamata.

[22] Bāriņtiesa pamatoti norādījusi, ka arī gadījumā, ka pieteicējai tiesā tiks atņemtas bērnu aizgādības tiesības, viņai, novēršot bērnu aizgādības tiesību atņemšanas iemeslus un iesniedzot attiecīgus pierādījumus, būs tiesības prasīt tiesai tās atjaunot. Tādējādi nelabvēlīgs spriedums administratīvajā lietā nenozīmē, ka pieteicējai ir neatgriezeniski zudušas bērnu aizgādības tiesības.

[23] Ar pirmās instances tiesas tiesneses lēmumu pieteicēja daļēji atbrīvota no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzību, nosakot maksājamo apmēru 30 *euro*.

Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturtā daļa noteic, ka, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā. Šādos gadījumos tiesa pieteicēja pienākumu samaksāt valsts nodevu attiecīgajā apmērā norāda sprieduma rezolutīvajā daļā. Ja pieteicējs

triju mēnešu laikā neiesniedz tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu, tiesa par sprieduma izpildi paziņo tiesu izpildītājam.

Apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējai ir pienākums atmaksāt valsts nodevu pilnā apmērā (30 *euro*). Nav konstatējams pamats atbrīvot pieteicēju no valsts nodevas atmaksas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu, 307., 309.pantu un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. B/ pieteikumu daļā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. B/ tiktu atjaunotas /pers. E/ un /pers. F/ pārtrauktās aizgādības tiesības.

Uzlikt pienākumu /pers. B/ atmaksāt valstij valsts nodevu 30 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese L.Vīnkalna Tiesnese S.Gintere Tiesnese L.Konošonoka